

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਰਾਹੀਂ ਰਾਹਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਉਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ। ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਥਿਤੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲ ਲਾਟ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤਿਆ।

(13) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਪਿਤ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਬਹਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

**The Commissioner of Income-tax v. Raghbir Singh Trust, District Amritsar
(Mahajan, J.)**

ਕੰਚਨ

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਰੈਫਰੈਂਸ
ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਸੀ. ਜੇ.
(ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਸੰਪਾਵਾਲੀਆ, ਜੇ. ਜੇ. ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਬਾਰੇ)
ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, - ਖਿਨੈਕਾਰ।
ਬਨਾਮ

The Commissioner of Income-tax v. Raghbir Singh Trust, District Amritsar (Mahajan, J.)

ਰਘਬੀਰ। ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1966 ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 3

20 ਅਗਸਤ 1970 ਈ.

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI) — ਸੈਕਸ਼ਨ 34(1) (ਬੀ), 34(3), ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਅਤੇ 66 — ਅਸੈਸੀ ਟਰੱਸਟ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਦੋ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ ਭਰਨਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣ

ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਅਵੇਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ— ਅਸੈਸੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਮਦਨ ਮੰਨੀ ਗਈ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ— ਧਾਰਾ 66 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੰਦਰਭ — ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ— ਸੈਕਸ਼ਨ 34(1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਪਿਛਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ— ਅਜਿਹਾ ਮੁਲਾਂਕਣ— ਕੀ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ— ਸੈਕਸ਼ਨ 34(3) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਵੀਸ਼ੋ— ਕੀ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੈ।

(ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ., ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਜੇ. ਜੇ. ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿਵੇਂ (a) ਕਿ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ' 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ (b) ਅਜਿਹਾ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹਸਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਲੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ ਟਰੱਸਟ ਇੱਕ ਪਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਖੋਜ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਗਠਨ ਵੈਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। . ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਖੋਜ ਸਿਰਫ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਕਟ. ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ।

(ਪਾਰਾ 35, 39, 41 ਅਤੇ 42)

18 ਮਾਰਚ, 1970 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਵੱਲੋਂ ਮੱਤਭੇਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੀਜੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 20 ਅਗਸਤ, 1970 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਸ੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1964 ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 66(1) ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1954-55 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 1962-63 ਦਾ ਆਈਟੀਏ ਨੰਬਰ 6372 :-

“ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1954-55 ਲਈ ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦਾ?”

**The Commissioner of Income-tax v. Raghbir Singh Trust, District Amritsar
(Mahajan, J.)**

ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ DN A WASTHY ਅਤੇ BS G UPTA, ਇੱਕ ਵਕੀਲ।

ਡੀ ਈਵਾ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਡੀ.ਕੇ. ਐਮ. ਅਹਾਜ਼ਨ, ਜੇ.—ਇਹ ਸੰਦਰਭ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1954-55—31 ਮਾਰਚ, 1954 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲੇਖਾ ਸਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਐਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਰਾਜ ਸਾਂਸੀ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਾਈਲ 'ਟਰੱਸਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।)।

(2) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ, ਜੋ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੁਣ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੁਦ, ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਸਨ। ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ 1953 ਨੂੰ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋ ਗਈ। ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿੰਭੌਲੀ ਸ਼ੁਗਰ ਮਿੱਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ 400 ਸ਼ੇਅਰ, ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ। ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਏ ਬਹਾਦਰ ਸੇਠ ਜੇਸਾ ਰਾਮ-ਫਤਿਹ ਚੰਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ। 14 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਨੂੰ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੇ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਇੱਕ ਡੀਡ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਿੰਭੌਲੀ ਸ਼ੁਗਰ ਮਿੱਲ ਦੇ 400 ਵਿੱਚੋਂ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਟਰੱਸਟ ਬਣਾਇਆ। ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਉਦੇਸ਼, ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਫੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1954-55 ਦੌਰਾਨ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਉਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਲਈ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਟਰੱਸਟ ਦੇ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਰਿਟਰਨ ਵੀ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਰਿਟਰਨ ਉਸੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਰਿਟਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ। ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ: -

"ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਇਕੱਠੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ SBS ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ

ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਫਾਈਲ ਮੌਜੂਦ ਹੈ (ਜੀ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 15/ਆਰ. 18)।"

ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ; ਉਸਨੇ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੈਸੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸਨ; ਅਤੇ ਉਹ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਗਿਆ। ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੀ

**The Commissioner of Income-tax v. Raghbir Singh Trust, District Amritsar
(Mahajan, J.)**

ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ - ਚੋਹਰੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਝਗੜਾ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ; ਅਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਵੀ ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਿੱਧ ਹੋਈ।

(3) ਸ: ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਿਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਦਲੀਲ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਸਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਐਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸ਼ਿਮਲਾ (1) ਵਜੋਂ ਚਰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ; ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ *ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਐੱਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ (2)* ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(4) 19 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1)(b) ਦੇ ਤਹਿਤ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਆਮਦਨ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਟਰੱਸਟ ਨੇ 15 ਜੁਲਾਈ, 1954 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ 23 ਫਰਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 (ਐਲ) (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ; ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਟਰੱਸਟ ਫਿਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਦੀ ਦਲੀਲ

(1) (1961) 42 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 410.

(2) (1965) 57 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 408.

ਟਰੱਸਟ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 34(3) ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੇਵਲ ਐਸ. ਰਘਬੀਰ ਵਿੱਚ ਪੀ 'ਅਨਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ (1)। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੇ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਲੇਖਕ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਟਰੱਸਟ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 34(1)(b) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ; ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਐਸਸੀ ਪਰਾਸ਼ਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਸਤੁਸੇਨ ਦਵਾਰਕਾਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੰਦੋਨਜ਼ਰ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 34(1)(b) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 34(1)(b) ਲਾਗੂ ਸੀ। ਲਾਭਅੰਸ਼ ਆਮਦਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ।

**The Commissioner of Income-tax v. Raghbir Singh Trust, District Amritsar
(Mahajan, J.)**

(1) ਅਤੇ, ਇਸਲਈ ਧਾਰਾ 34(1)(b) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਪੂਰਵ-ਲੋੜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 34(3) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਧਾਰਾ 34(ਐਲ)(ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਮੇਂ-ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਸਸੀ ਪਰਾਸ਼ਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਬਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (3)। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਆਪਣੇ ਸੈਟਲਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਟਲਰ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕਿਰਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟਰੱਸਟ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਪਰਾਸ਼ਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 34 (ਐਲ) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਫਿਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ: -

“ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1954-55 ਲਈ ਧਾਰਾ 34(1)(b) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) (1963) 49 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 1.

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੁਆਰਾ?"

1 ਅਕਤੂਬਰ, 1965 ਦੇ ਇਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ: -

“(ਹਨ. ਸ਼੍ਰੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਮੁਲਾਂਕਣ :

ਸਵਾਲ —(i) ਕੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ? ਜੇਕਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਰਤਾ ਕੌਣ ਹੈ?

ਜਵਾਬ. 'ਵਿਅਕਤੀਗਤ' ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਵਾਲ —(ii) ਆਮਦਨ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਕਿਸਨੇ ਭਰੀ?

■ ਜਵਾਬ। ਐਸ ਬੀ ਐਸ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ।

ਸਵਾਲ —(iii) ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰੁ. ਦਾ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 19,856 ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸ

(a) ਕੀ ਇਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ?

**The Commissioner of Income-tax v. Raghbir Singh Trust, District Amritsar
(Mahajan, J.)**

(b) ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪੀਲ ਕਿਸਨੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ- ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਖੋ?

(c) ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ?

ਜਵਾਬ. (a) ਹਾਂ।

(b) ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵਾ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ.

(c) SBS ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ।

(8) . ਦੁਬਾਰਾ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ, ਰਾਜਾ ਸਾਂਸੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ :

ਸਵਾਲ —(i) ਕੀ ਟਰੱਸਟ ਨੇ 22(1), 22(2), ਜਾਂ 22(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮਦਨ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ ਸੀ?

ਜਵਾਬ. ਰਿਟਰਨ 15 ਜੁਲਾਈ, 1954 ਨੂੰ 22(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਵਾਲ - (ii) ਜੇਕਰ 48 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਰਿਟਰਨ 'ਤੇ ਕਿਸਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ?

ਜਵਾਬ. ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ.ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ।

ਸਵਾਲ —(iii) (ਏ) ਧਾਰਾ 48 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਕੀ ਹੋਇਆ?

(b) ਕੀ ਨਿਯਮਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

ਜਵਾਬ. (a) ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 23(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਇਕੱਠੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨੀ ਗਈ ਸੀ।

(c) ਨਿਯਮਤ ਮੁਲਾਂਕਣ 23(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਇਸ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹੈ।

ਸਵਾਲ —(iv) (ਏ) ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ?

(d) ਕੀ 34 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਧਾਰਾ 34(I)(b) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ 34(I)(a) ਅਧੀਨ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ?

ਜਵਾਬ. (a) ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ 34(I)(b) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸ.ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਖੁਲਾਸਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਸ: ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ 19 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34(I)(b) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

**The Commissioner of Income-tax v. Raghbir Singh Trust, District Amritsar
(Mahajan, J.)**

ਸਵਾਲ—(v) ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਿਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ?

ਜਵਾਬ. ਮੁਲਾਂਕਣ 'AOP' ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 23(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਵਾਲ —(vi) ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ 34(1)(b) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ। ਕੀ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ?

ਜਵਾਬ. ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ 34(1)(b) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ 23(3) ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਵਾਲ —(vii) ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਅਸਵੀਕਾਰਤਾ 'ਮੇਰੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 27 ਜੁਲਾਈ, 1961 ਦੁਆਰਾ 1959-60 ਅਤੇ 26-ਏਏ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4-ਏਏ ਅਤੇ 66-ਏਏ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। 1960-61 ਦਾ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਜਵਾਬ. ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲੋਂ 1959-60 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4-ਏਏ ਅਤੇ 66-ਏਏ ਅਤੇ 1960-61 ਦੇ 26-ਏਏ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 27 ਜੁਲਾਈ, 1961 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਇਸ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹੈ।

(5) ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤੱਥ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(6) ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਦੋ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, (1) ਕਿ *ਰਾਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (1) ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੋਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਦੂਜੀ ਦੀ ਇੱਕ ਲੋੜ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(3) ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ; ਅਤੇ (2) ਕਿ 'ਭਰੋਸਾ' ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਦੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

(7) ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ *ਰਾਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (1) ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੂਜੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਦਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। S, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਲੋੜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34(1)(b) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਨਬੀ ਸੀ। *ਰਾਗਐਫਸੀਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (1) ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ, ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ: -

“34. — ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ,—(1) ਜੇਕਰ—

(a) * * * * *

(b) ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਮੀ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਘੱਟ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਾਹਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਾਟਾ ਜਾਂ ਘਾਟਾ ਭੱਤਾ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ,

**The Commissioner of Income-tax v. Raghbir Singh Trust, District Amritsar
(Mahajan, J.)**

ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ, ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਲੋੜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਲਾਭ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਮੁੜ ਗਣਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਘਟਾਓ ਭੱਤਾ; ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਸੀ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ -

(i) 31 ਮਾਰਚ, 1941 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਲਈ;

(ii) ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਸਾਲ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਠ ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਚਾਰਜ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਘੱਟ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਾਹਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ, ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਦੇ ਭੱਤੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਕਮ, ਜਾਂ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ, ਕੁੱਲ ਗੇਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ, ਜਾਂ ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਾਲ ਜਾਂ ਸਾਲ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ ਹੋਣ, 31 ਮਾਰਚ, 1941 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਾਲ ਜਾਂ ਸਾਲ ਨਹੀਂ;

(iii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਬੋਰਡ, ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਅੱਗੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਲਈ, ਉਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਨਿਵਾਸੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਏਜੰਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਅੱਗੇ ਕਿ ਟੈਕਸ ਉਸ ਦਰ 'ਤੇ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਪੂਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ.—ਅਕਾਉਂਟ ਬੁੱਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਖੋਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੁਲਾਸਾ।

(1A) * * * * *

(IB)	*	*	*	*	*
(1C)	*	*	*	*	*
(ਆਈ)	*	*	*	*	*
(2)	◆	*	◆	*	*

(3) ਨਹੀਂ (ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਰਡਰ*, ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਈਥਰਬਾਨੋਏਨਿਓ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਧਾਰਾ 28 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ -ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (1), ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (IA) ਉਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ, ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਯੋਗ ਸਨ :

PROVISO ਪਹਿਲਾ : * . * * *

ਪ੍ਰੋਵਿਸੋ ਦੂਜਾ: ਬਸ਼ਰਤਏ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼, ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 31, ਸੈਕਸ਼ਨ 33, ਸੈਕਸ਼ਨ 33 ਏ, ਸੈਕਸ਼ਨ 33 ਬੀ, ਸੈਕਸ਼ਨ 66 ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 66 ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਖੋਜ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ।

(4) * * * * *

ਦੂਸਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਫਸਰ, ਏ-ਵਾਰਡ, ਸੀਤਾਪੁਰ ਬਨਾਮ ਮੁਰਲੀਧਰ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ (4) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿੰਨਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕੇਸ ਮੁਰਲੀਧਰ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਸ (1), ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਇਹ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ } ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ, ਜੋ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨਾਮ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਆਮਦਨੀ 'ਤੇ ਮੁੜ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਕੇਸ ਫਸਟ ਪ੍ਰੋਵਿਸੋ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ; ਨਾ ਹੀ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 16(1)(c) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ। * * *">

(8) ਮੁਰਲੀਧਰ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ , 5 ਕੇਬੀ ਸ਼ੁੱਬਾ ਰਾਓ, ਏ . h(a ਤਦ ਸੀ), ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਿੰਨ ਹੋਏ ਕਿ ਆਰਡਰ 20, ਨਿਯਮ 5, ਸਿਵਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3)

**The Commissioner of Income-tax v. Raghbir Singh Trust, District Amritsar
(Mahajan, J.)**

ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਰੋਵੀਸੋ ਵਿੱਚ 'ਲੱਭਣਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਕੋਡ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

“* * ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ 'ਲੱਭਣਾ' ਹੈ, ਇਸਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ। ਨਿਯਮ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਭਾਗ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇ। - ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ, ਖੋਜ ਉਹ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। 'ਲੱਭਣਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) (1964) 62 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 335.

ਫੁੱਟ ਹਜ਼ਾਰੀ ਲਾਇ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਕਾਨਪੁਰ (5)। ਉੱਥੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ:

'ਲੱਭਣਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਭੌਤਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ, ਇਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।' "

ਅਸੀਂ 'ਲੱਭਣਾ' ਦੀ ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਪਰ ਲਕਸ਼ਮਣ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (6) ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ 'ਲੱਭਣਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਇੱਕ ਥਾਂ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਦੇਸਾਈ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਕਿਹਾ:

'ਇੱਕ ਖੋਜ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਕੋਈ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਮੰਗਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਇਹ ਇੱਕ ਖੋਜ ਹੈ।'

(9) ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਏ.ਐਸ. ਖਾਦਰ ਇਸਮਾਈਲ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਸਲੇਮ (7) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਰਾਮਚੰਦਰ ਅਈਅਰ ਜੇ., ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ, ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵੀਸੋ ਵਿੱਚ 'ਲੱਭਣਾ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਤਫਾਕਨ ਸਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਅਰਥਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਉਹ ਖੁਦ ਇਸ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਲੱਭਣਾ' ਸਮੀਕਰਨ ਕੋਈ ਇਤਫਾਕਿਕ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇੱਕ ਭੌਤਿਕ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਤਮ

ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਆਇਤ ਮੁੱਜ਼ਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ
। ਇਸ ਲਈ 'ਲੱਭਣਾ' ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

- (5) (1960) 39 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ., 265, 272.
- (6) (1963) 48 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 705, 718.
- (7) (1963) 47 I.ਟੀ.ਆਰ. 16. ,

ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ। ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਆਮਦਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਉਸ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਮਦਨ ਸਬੰਧਿਤ ਸਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕੇ ਕਿ ਆਮਦਨੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। * ♦”

“ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਤਫਾਕਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ। ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਰੱਸਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟਰੱਸਟ, ਜੋ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 300 ਸ਼ੇਅਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਰੋਸਾ। ਪਹਿਲਾਂ, ਸਭ ਕੁਝ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵੈਧ ਟਰੱਸਟ ਸੀ? ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਖੋਜ ਇਤਫਾਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪਰ ਸਵਾਲ, ਕੀ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਇਤਫਾਕੀਆ ਖੋਜ ਹੋਵੇਗੀ। *ਮੁਰਲੀਧਰ ਦੇ ਕੇਸ* ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। (4), ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਫਾਕੀ ਖੋਜ-ਸ਼ੇਅਰਾਂ - ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ', ਧਾਰਾ 34(3) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਖੋਜ ਹੈ-ਦੂਜਾ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, *ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ (1) ਕੇਸ* ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਕਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਬੱਸ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਹ ਆਮਦਨ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਉਕਤ ਆਮਦਨ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸੀ, ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(10) *ਮੁਰਲੀਧਰ ਦੇ ਕੇਸ (4)* ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਟੈਸਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ 'anv ਵਿਅਕਤੀ' ਸਮੀਕਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਸਦੀ ਆਮਦਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੀਕਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਗਈ ਆਮਦਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 31 ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਉਕਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(3) ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪੀਲੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਾਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਫਰਮ, ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਜਾਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ, ਫਰਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਈਵਾਲ ਜਾਂ ਭਾਈਵਾਲ, ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਉਕਤ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲ ਲਈ *ਨਾਮਜ਼ਦ ਧਿਰ* ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ

ਮੁਲਾਂਕਣ !' ਅੰਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨੇ ਕਿਹਾ

ਉਦਾਹਰਨ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗੇ ਕਿ

- 1 ਸਮੀਕਰਨ 'ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਉਸ ਸੈਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ
ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਲੋੜਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤੋਂ, ਟਰੱਸਟ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਬੰਧਾਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 3 ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ; ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਸਨ। ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਤੀਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕੀ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਸੀ? ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 34(3)-ਦੂਜੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ, ਕਿ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਖੁਦ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਕਾਰਕ ਸੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਰਲੀਧਰ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਮੁਰਲੀਧਰ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਰਮ ਭਰਮ ਭਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸਬੰਧ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਤਿੱਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(11) ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਸੀ, ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁਜਰਾਤ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਂਤੀਲਾਲ ਪੰਜਾਬਹਾਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। 8). ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਰਲੀਧਰ ਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ:-

“ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਲ 1944-45 ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਤਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਉਸੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, 1944-45, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸੀ। ਉਕਤ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, 5 ਮਈ, 1953 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ। ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚੋਂ ਖੋਤਿਆਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ

ਮਿਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ 30 ਮਾਰਚ, 1954 ਨੂੰ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ (1972) ਕੀਤਾ।

ii?; -rs' .5“ ITR. ਐੱਸ.

ਰੁਪਏ ਜੋੜ ਕੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਨੂੰ 11,159.

* * * * *

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਜੋ ਅਪੀਲ ਦਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ, ਅਪੀਲ ਦਾ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਸੀ; ਧਾਰਾ 34(3) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਅਤਿਅੰਤ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1952 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਂ-ਪ੍ਰਬੰਧਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ 1953 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1952 ਨੂੰ, 1953 ਦੇ ਉਕਤ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ।

(12) ਦੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਜੋ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਲਏ ਹਨ, ਉਹ ਹਨ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪਟਨਾ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ। ਰਮਾ ਜੈਨ (9) (ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ); ਅਤੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਆਰ. ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (10), (ਮਿਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ)।

(13) ਐਨ. ਨਾਗਨਾਥ ਅਈਅਰ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ (11) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ: -

“* * ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵੱਖਰਾ ਹੈ; ਇੱਥੇ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਿਤਾ, ਨਾਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਅਈਅਰ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ, ਨਾਗਨਾਥ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ, ਪਿਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਾਰੂ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਾਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਅਈਅਰ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (12) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸਿੱਟਾ, ਨਾਗਨਾਥ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਹੁੰਚਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਆਂਧਰਾ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਗੈਰ-ਸ਼ਾਮਲ

- (9) (1966) 60 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 655.
- (10) (1969) 73 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 508.
- (11) (1965) 57 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 326.
- (12) (1956) 29 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 515.

ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਗਨਾਥ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਉਸਾਰੂ ਪੱਖ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਧਾਰਾ 34(3) ਦੀ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਹੀ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਰਲੀਧਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਮੁਰਲੀਧਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਸ.ਸੀ. ਪਰਾਸ਼ਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਸੰਤਸੇਨ ਦਵਾਰਕਾਦਾਸ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਬਨਾਮ ਸਰਦਾਰ ਲਖਮੀਰ ਸਿੰਘ (13)।

(14) ਇਸ ਲਈ; ਕਾਰਨਾਂ> ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ, JUI ਨੂੰ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵੈਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1954-55 ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵੀਸ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਾਗਤ

18 ਮਾਰਚ 1970 ਈ.

ਐਸ.ਐਸ. ਅੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਜੇ.- (15) ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(16) ਇਹ ਤੱਥ ਜੋ ਕਿ ਮਹਾਜਨ ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਮੁੜਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

“34(3) ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 28 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1 ਏ) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ, ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਜੇ.

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ * * * *।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼, ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 31, ਸੈਕਸ਼ਨ 33, ਸੈਕਸ਼ਨ 33 ਏ, ਸੈਕਸ਼ਨ 33 ਬੀ, ਸੈਕਸ਼ਨ 66 ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 66 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਖੋਜ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀ।

(17) ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1954-55 ਲਈ ਧਾਰਾ 34(1)(b) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦਾ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸਟੀਕ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਉਠਾਵਾਂਗਾ ਕਿ *ਰਾਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1)* (42 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 410 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ) ਵਿੱਚ ਰਾਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਅਰਥਾਤ, ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਖੋਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(18) ਵੇਰਵਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੱਥ ਉੱਚੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ *ਸ. ਰਾਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ (1)

ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, 1954-55 ਜਿਸ ਲਈ ਲੇਖਾ ਸਾਲ 31 ਮਾਰਚ, 1954 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪਿਛਲਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਸੀ। *ਸ. ਰਾਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1)*, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸਿੱਭੋਲੀ ਸ਼ੁਗਰ ਮਿੱਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ *ਸ. ਰਾਘਬੀਰ ਸਿੰਘ* ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ *ਰਾਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* ਵਿੱਚ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ: -

- “1. ਕੀ ਸਿੱਭੋਲੀ ਸ਼ੁਗਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਆਮਦਨ, ਐਸ. ਰਾਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ?”
- (2) ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਰ.ਬੀ. ਸੇਠ ਜੇਸਾ ਰਾਮ-ਫਤਿਹ ਚੰਦ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ 19,856 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ?”

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ: -

“ਇਸ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੜ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨਾਮ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ. ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕੇਸ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 16(1)(c) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, *ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।*”

(19) ਇਹ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖੋਜ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਲੱਭਣਾ" ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਯੋਗਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਲੱਭਣਾ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਅਰਥ *ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਬਨਾਮ ਮੁਰਲੀਧਰ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ* (4), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਇਆ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ 'ਲੱਭਣਾ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਅਤੇ

ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਰਥ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ Pt ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਜ਼ਾਰੀ ਲਾਇ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਕਾਨਪੁਰ (5): -
I. L. R. Punjab and Haryana (1972)1

“ਸ਼ਬਦ 'ਲੱਭਣ', ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਭੌਤਿਕ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ, ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

“ਇਸ ਲਈ, ਸਮੀਕਰਨ 'ਲੱਭਣ' ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮੀਕਰਨ 'ਦਿਸ਼ਾ' ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਖੋਜ ਇੱਕ ਖੋਜ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।”

ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੀ ਖੋਜ, ਮੁਰਲੀਧਰ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਕਿੰਟ ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕੇਸ (4)। ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸਿੱਭੋਲੀ ਸ਼ੁਗਰ ਮਿੱਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਕਾਰਪਸ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਸੀ? ਜਾਂ ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਭੌਤਿਕ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਆਮਦਨੀ ਇੱਕੋ ਲਈ ਦੋ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ, ਅਰਥਾਤ, ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਟਰੱਸਟ। ਕੋਈ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਜਾਂਚ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਕਤ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਿੱਟਾ, ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਇਕੋ-ਇਕ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸੀ ਜੋ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਖੋਜ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖੋਜ ਸੀ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਫਾਈਨਿੰਗਜ਼' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦੀ ਇੱਕ ਖੋਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(20) ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 'ਖੋਜ' ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ

ਮੁਰਲੀ ਧਰ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ।
 (1) ਮੁਰਲੀ ਧਰ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ। 88,737 ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1949-50 ਲਈ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮਦਨ ਪਿਛਲੇ ਲੇਖਾ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਾਲ 1949-50 ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ 1948-49 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਸਾਲ 1948-49 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 5 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 34(3) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਵਾਨਾ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 34(1) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(21) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਇਕਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਿਰਫ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਾਲ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਖੋਜ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਮ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

“ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਕਤ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਚਾਏਗਾ। ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪੇਟੈਂਟ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲ, ਸੰਦਰਭ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੋਜ, ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਇਤਫਾਕਨ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖੋਜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਤਫਾਕੀਆ ਖੋਜ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅੰਤਰ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਰਲੀਧਰ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੋਜ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(22) ਦੂਸਰਾ ਵਿਵਾਦ ਜੋ ਹੁਣ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 'ਟਰੱਸਟ' ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ 'ਇੱਕੋ ਵਿਅਕਤੀ' ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਕੋ-ਇਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਇੰਨੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਮੁਰਲੀਧਰ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ 'ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ। ' ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦਾ

ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ,

I. L. R. Punjab and Haryana

(1972)1

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ (13) ਵਿਚ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਟੈਂਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਮੁਰਲੀਧਰ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਵੀਕਾਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੈ।

(23) The words 'anycperson' ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਰਲੀਧਰ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ Second Proviso ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੋੜ -

ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਮੀਕਰਨ 'ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਇਸਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ; ਪਰ ਇਸ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੀਕਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਗਈ ਆਮਦਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 31 ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਕੌਣ ਹੈ, ਜੋ ਉਕਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(3) ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪੀਲੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਾਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਫਰਮ, ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਜਾਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਫਰਮ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਜਾਂ ਭਾਈਵਾਲ, ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲ ਲਈ ਈਓ-ਨਾਮੀਨ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਿਰਫ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ 'ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਨੂੰ ਮੰਨਾਂਗੇ

ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(24) ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਫਰਮ, ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ, ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ, ਜੋ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰ, ਜਾਂ ਫਰਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗੀਦਾਰ, ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਗੁੜ੍ਹਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਸਿਰਫ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਦੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਲਈ ਇੰਨੇ ਗੁੜ੍ਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ, ਤਿੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਉਭਰਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ-

- (i) ਕੀ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਗਈ ਆਮਦਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ?
I. L. R. Punjab and Haryana (1972)1
- (ii) ਕੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਕਤ ਸਾਲ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?
- (iii) ਕੀ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ?

(25) ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਗੂੜ੍ਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਟੈਕਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼, ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਨੇੜਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਵਿਸ਼ੁਭਲ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ, ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਇੱਕ ਨੇੜਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਕੁਆ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਪੂਰਾ ਹਿੱਸਾ ਦੂਜੇ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਸੋਧ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਗੂੜ੍ਹੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1954-55 ਲਈ ਸਿੰਭੋਲੀ ਸ਼ੁਗਰ ਮਿੱਲ ਦੇ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਜੋ ਕਿ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਆਮਦਨ ਸੀ, ਨੂੰ ਸੁਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ, ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਧ, ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਕਤ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੇਟੈਂਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟਰੱਸਟ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰ-ਨਿਰਭਰ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ।

(26) ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਟੈਸਟ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਟੈਕਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਟੈਂਟ ਨੇੜਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਉਕਤ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਨ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਅਰਥਾਤ ਸਿੰਭੋਲੀ ਸ਼ੁਗਰ ਮਿੱਲ ਦੇ 300 ਸ਼ੇਅਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਸੀ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਉਦੇਸ਼ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਆਰ.ਬੀ. ਸੇਠ ਜੱਸਾ ਰਾਮ ਫਤਿਹ ਚੰਦ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਭਾਰੀ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਕਰਜ਼ਾ ਮਿਟਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਮਿਟ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਕਾਰਪਸ ਵਿੱਚੋਂ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਮਦਨ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜੀਵਨ ਭਰ ਲਈ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੇਟੈਂਟ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਟੈਕਸ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਰਿਟਰਨਾਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸੋਧਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਜੇ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਸੰਭਵ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ

ਮੁਰਲੀਧਾ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। .

(27) ਮੁਰਲੀਧਰ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਦਫ਼ਤਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫ਼ਸਰ (14) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਲੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਫਰਮ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਮ ਨੇ ਫਿਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅਜਨਬੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਗਰੇਵਰ, ਜੇ., ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

"ਸ਼੍ਰੀ ਵੇਦ ਵਿਆਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਦੂਜਾ ਅੰਗ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲ ਜਹਾਜ਼ ਫਰਮ ਸੀ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਸਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਨਬੀ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੈਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਮੁਰਲੀਧਰ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। . ਰਿਟਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਲੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਫਰਮ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਸੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮਝਿਆ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ

(14) (1969) 71 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 417-

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਨਬੀ ਸੀ ਜੋ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ।

(29) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦੋਵੇਂ ਵਿਵਾਦ ਸਫਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੇਵਾਂਗਾ।
I. L. R. Punjab and Haryana (1972)1

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ

(30) ਮੱਤਭੇਦ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੇਸ ਹੁਣ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26, ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 98(3) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ, ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਜੱਜ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਰਬਰਬ ਸਿੰਘ ਸੀਜੇ—(31) ਇਹ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਹਵਾਲਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਅਤੇ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਜੇ.

(32) ਮਹਾਜਨ ਜੇ. ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। 10 ਅਪ੍ਰੈਲ 1953 ਨੂੰ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵਾਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋ ਗਈ। ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ: ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿੰਠੋਲੀ ਸ਼ੁਗਰ ਮਿੱਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ 400 ਸ਼ੇਅਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ (ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 'ਦ ਮਿੱਲਜ਼' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 300 ਸ਼ੇਅਰ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਆਰ.ਬੀ. ਸੇਠ ਜੇਸਾ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਰਾਮ-ਫਤਿਹ ਚੰਦ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਆਈ. ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਚਿਆ ਵੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1954-55 ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ। ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਰਿਟਰਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ; ਇੱਕ ਮਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਸਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਸ.ਬੀ.ਐਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਅਪੀਲੀਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਫੇਲ ਹੋ ਕੇ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ:-

"ਕੀ ਸਿੰਠੋਲੀ ਸ਼ੁਗਰ ਮਿੱਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਆਮਦਨ, ਜੋ ਐਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ?"

ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਐਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸ਼ਿਮਲਾ (1) ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਪੰਜਾਬ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ

ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਰਾਘਬੀਰ ਸਿੰਘ (2) ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(33) ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 19 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ, ਇੰਡੀਅਨ ਅਫਸਰ ਨੇ, ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1)(b) ਦੇ ਤਹਿਤ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ (ਇੱਥੇ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।) ਉਪਰੋਕਤ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਨੇ 15 ਜੁਲਾਈ, 1954 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 23 ਫਰਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ:-

“ਕੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1954-55 ਲਈ ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦਾ?”

ਮਹਾਸ਼ਨ ਜੇ., ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਦੂਜੇ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਜੇ. ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਰਵੱਈਆ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(34) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਰਫ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਆਮਦਨ ਸਬੰਧਤ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, “ਉਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ”। ਦੁਬਾਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਵਰਗੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼, ਧਾਰਾ 34(1) (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, “ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ, ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਸੀ, ਇਹ ਚਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1954-55 ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਸਾਲ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਨੋਟਿਸ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ-

“ਅੱਗੋਂ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼, ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ... 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
66 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਖੋਜ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ.....

ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸ. ਰਾਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 66 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ, ਜੋ

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ - ਦੋਹਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ, ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਧਾਰਾ 66 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇਸ ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਇਆ; ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(35) ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। (a) , ਕਿ ਪੁਨਰ- ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ' 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ (ਬੀ) ਅਜਿਹਾ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ 66 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਖੋਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(36) ਹੁਣ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(37) ਪਿਛਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟਰੱਸਟ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਇਹ ਕਿ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚਾਰ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੈਸੀਅਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 1954 ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟਰੱਸਟ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਸ.ਸੀ. ਪਰਾਸ਼ਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਸਤੁਸੇਨ ਦਵਾਰਕਾਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ। (13) ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ" ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ" ਲਈ ਇਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਵੈਧ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੰਨਿਆਂ 11 'ਤੇ, ਐਸ.ਕੇ. ਦਾਸ, ਜੇ., ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:-

“ ਛਾਗਲਾ ਸੀ.ਜੇ., ਨੇ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਸਹੀ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖੋਜ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖੋਜ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅਰਥਾਤ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜੋ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਸਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਖੋਜ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ, ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਛੋਟੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀਮਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਪਰ

ਦੱਸੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੋ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਲਈ ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। *J. R. Punjab and Haryana* (1972)1

ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਵਾਨ

ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਮਾਨ ਵਿਹਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਸਮਾਨੀ ਵਰਤਾਓ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(38) ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੇਸਾਈ, ਜੇ., ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਅਪੀਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਤੰਗ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਐਸ.ਕੇ. ਦਾਸ ਜੇ., ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਿਆ:-

“ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਮਤਭੇਦ ਲਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਪੀਲ ਦਾ ਇੱਕ ਧਿਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ; ਇਸ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਜਨਬੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਜਨਬੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਕੋਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।”

ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਤੰਗ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਪ੍ਰਾਵੀਸੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(39) ਵਿਭਾਗ, ਐਲ.ਸੀ. ਦੀ ਦਲੀਲ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਪਾਵਾਲੀਆ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਟਰੱਸਟ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੀ, ਸੀ. ਟਰੱਸਟ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ 'ਮੁਲਾਂਕਣ' ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਏ-ਵਾਰਡ, ਸੀਤਾਪੁਰ ਬਨਾਮ ਮੁਰਲੀਧਰ ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ (4) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਫਰਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1949-50 ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 (4) ਅਧੀਨ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ (4) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ 27 ਸਤੰਬਰ 1955 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ, ਉਕਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕੁਝ ਆਮਦਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1949-50 ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਆਮਦਨ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ। ਉਕਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 88,737 ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚੇ ਸਨ। ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਵੇਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਆਮਦਨ ਪਿਛਲੇ ਲੇਖਾ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1949-50 ਤੋਂ ਮਿਟਾ ਕੇ,

ਪਿਛਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1948-49 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੁਆਰਾ 34 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀ

ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਓਏ ਸੁਬਾ ਰਾਓ ਜੇ., (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਇਕਾਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਐਮ. ਚਿਟਨਵੀਸ (15), ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

"ਸਾਲਾਨਾ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਹਰ ਸਾਲ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸਵੈ-ਨਿਰਮਿਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹਨ।"

ਕਿਕਾਭਾਈ ਪ੍ਰੋਮਚੰਦ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (16) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

" ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਹਰ ਸਾਲ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ, ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਫਿਰ 'ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਅਤੇ 'ਕੋਈ ਖੋਜ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰੋਵੀਸੋ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਲੱਭਣਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੰਨਾ 345 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ-

"ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ 'ਲੱਭਣਾ' ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਆਮਦਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਉਸ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਸਬੰਧਿਤ ਸਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਤਫਾਕਨ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

(15) 59 ਆਈਏ 290, ਪੰਨਾ 297 'ਤੇ.

. (16) (1963) ਪੰਨਾ 508 'ਤੇ 24 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 500.

ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਸਬੰਧਿਤ ਸਾਲ 1949-50 ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਵੀਸੋ ਦਾ, ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਇਹ ਆਮਦਨੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਇਤਫਾਕਨ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ 'ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ

ਅਰਥਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਨਜ਼ਿੱਠਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 346 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ-
I. L. R. Punjab and Haryana (1972)1

ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਮੀਕਰਨ 'ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਇਸਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ; ਪਰ ਇਸ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੀਕਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ - ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਗਈ ਆਮਦਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 31 ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਉਕਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 31(3) ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪੀਲੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਾਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਫਰਮ, ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਜਾਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਫਰਮ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਜਾਂ ਭਾਈਵਾਲਾਂ, ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਵਿੱਚ ਸਮੀਕਰਨ 'ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਨੂੰ ਮੰਨਾਂਗੇ ਸੈਟਿੰਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ"

ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਪਰਾਸ਼ਰ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਾਚਣ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜੋ ਧਾਰਾ 30 (1) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ,) ਅਤੇ 31 (3) ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭੁਲੇਖੇ ਭਰੇ ਸੰਕੇਤ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਫਰਮ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡਿਆ ਪਰਿਵਾਰ, ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਫਰਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦਾ ਬੋਝ ਆਖਰਕਾਰ ਸਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਅਤੇ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼, ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਖਰਕਾਰ ਟੈਕਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ

ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਤਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸਨੌਜ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਏ ਵਾਰਡ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ (14) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਮ ਨੇ 31 ਮਾਰਚ, 1953 ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1952-53 ਲਈ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਫਰਮ ਦੇ ਭਾਗੀਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਫਰਮ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਫਰਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 11 ਅਗਸਤ, 1959 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਫਰਮ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਰਮ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਾਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਰਲੀਧਰ-ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਖੋਜ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਗਲਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ, ਦੂਜਾ, ਇਹ ਕਿ ਜਿਸ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀ ਜੋ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਵਾਦ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

" ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 26A ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਫਰਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ। ਇਹ ਖੋਜ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੁਰਲੀਧਰ-ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ-

' ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਸਮਝਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟਾਈਲ ਅਪੀਲ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਟਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਲੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਫਰਮ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਸੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮਝਿਆ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਔਖਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਨਬੀ ਸੀ ਜੋ ਅਪੀਲੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਸੀ।

ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੈਸੀਅਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਫਰਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਰਿਟਰਨ ਭਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਫਰਮ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਫਰਮ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਨ, ਜਿਸਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਪੱਖ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਾਸ਼ਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੇਸਾਈ, ਜੇ., ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, (3) ਜਿਸ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵੈਸੇ ਵੀ, ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਮੂਰਤੀਧਰ-ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਦਾ ਕੇਸ (4), ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਫ਼ਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ (14), ਪਰਾਸ਼ਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਦਫ਼ਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (14) ਵਿੱਚ ਪਰਾਸ਼ਰ ਦੇ ਕੇਸ (3) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਗਰੇਵਰ ਜੇ. ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

Tn S. C. ਪਰਾਸ਼ਰ ਬਨਾਮ ਵਸੰਤਸੇਨ ਦਵਾਰਕਾਦਾਸ (3), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 34(3) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪੀਲ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੋਜ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ।"

ਪਰਾਸ਼ਰ ਦੇ ਕੇਸ (3), ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਬਨਾਮ ਸਰਦਾਰ ਲਖਮੀਰ ਸਿੰਘ (13) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(40) ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਬਨਾਮ ਅੰਬਾਲਾ ਫਲੋਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (17) 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸਨ। ਇਹ ਭਾਈਵਾਲੀ 39 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1948 ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲ, ਅਰਥਾਤ, ਜੈ ਰਾਮ ਦਾਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਥੀ, ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾਸ, ਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਤੋੜ ਲਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੀਜੇ ਸਾਥੀ ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1950-51 ਵਿੱਚ, ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਇੱਕ ਫਰਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜੈ ਰਾਮ ਦਾਸ ਅਤੇ ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੀ ਇੱਕ ਫਰਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1951-52 ਲਈ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1952-53 ਲਈ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ 'ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ* ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ' ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਿੱਲਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਦੇ - ਮਰਹੂਮ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਬਾਲਾ ਫਲੋਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕੋਈ ਅਜਨਬੀ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਰਾਈਡਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਿਰਫ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹਨ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

- (i) ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਰਿਟਰਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ, ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਈ ਗਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਵਜੋਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ, ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅਜਨਬੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

(11) ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਪਰ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹਾਈ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

(17) (1970) 2 ਐਸਸੀ ਕੇਸ 96.

ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਅਪੀਲੀ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਯੋਗ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਅੰਬਾਲਾ ਫਲੋਰ ਮਿੱਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅੰਬਾਲਾ ਫਲੋਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਨਬੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(41) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਟਰੱਸਟ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸੰਸਥਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੋਹਰੀ ਵਜੋਂ, ਜੋ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀ। ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਕਿ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਾਂ ਕੀ ਟਰੱਸਟ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇੱਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 'ਮੁਲਾਂਕਣ' ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ? ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਖੁਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਕੋ ਇਕ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਪਰਾਸ਼ਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ (3) •

(42) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਖੋਜ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਟਰੱਸਟ ਸੀ.

I. L. R. Punjab and Haryana

(1972)1

69 ਜੀ

ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਖੋਜ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਇਤਫਾਕਿਕ ਖੋਜ ਸੀ ਜੋ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਕਿ ਇਹ ਖੋਜ ਸਿਰਫ ਇਤਫਾਕਨ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(43) ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੋਵੇਂ ਟੈਸਟ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ, ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਮੈਂ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਕਿ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਡੀ. ਕੇ ਮਹਾਜਨ, ਐਚ. ਆਰ. ਸੋਢੀ ਅਤੇ ਬਾਲ ਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ.

ਇੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਨੰਦ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1971 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 3604

18 ਨਵੰਬਰ 1971

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)— ਧਾਰਾ 234, 235 ਅਤੇ 309— ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, ਭਾਗ I, ਭਾਗ I— ਨਿਯਮ 3.26 ਅਤੇ ਭਾਗ II, ਨਿਯਮ 5.32(c) — ਪੁਨ-ਆਈਓਬੀ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਬ੍ਰਾਂਚ) ਨਿਯਮ (1951) - ਅੰਤਿਕਾ 'ਬੀ' ਆਈਟਮ (ਬੀ)-ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ-ਕੀ 58 ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ 55

ਸਾਲ-ਕਿਸੇ ਅਵੈਧ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ—ਕੀ ਹੇਠ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 226 — ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ—ਕੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਈ. ਕੋਰਟ ਜੋ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਬਣਾਏ ਹਨ—ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ (1971) ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ 'ਤੇ.

ਮੰਨਿਆ, (ਬਹੁਮਤ—ਮਹਾਜਨ ਐਨ;ਡੀ ਤੁਲੀ, ਜੇ.ਜੇ., ਸੋਢੀ, ਜੇ., ਕੰਟਰਾ) ਕਿ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮਰ ਉਹ ਉਮਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ, ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਏ.